

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Oboer/347/2013
Identifikačné číslo spisu:	2607205527
Dátum vydania rozhodnutia:	21.05.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Darina Ličková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:2607205527.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného POHOTOVOSTĚ, s. r. o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpený: Fridrich Paľko, s. r. o., Grösslingova 4, Bratislava, IČO: 36 864 421, proti povinnému T. U., nar. XX. I. XXXX, F., o vymoženie 1 022,37 eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Senica pod sp. zn. 12 Er 295/2007, o dovolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 8. apríla 2013, č. k. 11 CoE 66/2012-51 a o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 8. apríla 2013, č. k. 11 CoE 66/2012-51, takto

rozhodol:

Konanie o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 8. apríla 2013, č. k. 11 CoE 66/2012-51, v časti týkajúcej sa zamietnutia návrhu na prerušenie konania **z a s t a v u j e .**

Návrh oprávneného na prerušenie dovolacieho konania **s a z a m i e t a .**

Dovolanie oprávneného **s a o d m i e t a .**

Povinnému sa náhrada trov dovolacieho a odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Okresný súd Senica poveril súdneho exekútora, aby vykonal exekúciu na základe rozhodcovského rozsudku z 12. decembra 2006 sp. zn. SR 6154/06 Stáleho rozhodcovského súdu, ktorý zriadila Slovenská rozhodcovská, a. s. (ďalej len „označený rozhodcovský rozsudok“).

Okresný súd Senica uznesením z 2. januára 2012, č. k. 12 Er 295/2007 exekučné konanie zastavil. Oprávnenému uložil zaplatiť súdnemu exekútorovi náhradu trov exekúcie v sume 99,11 eur do troch dní odo dňa právoplatnosti uznesenia.

V časti zastavenia exekúcie rozhodnutie odôvodnil právne ustanoveniami § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku (zákona č. 233/1995 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení, čiže exekučného poriadku); § 3 ods. 1, § 52, § 53 ods. 1, 4 písm. r/ a 5, § 54 ods. 1 a 2 a § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 a § 10a nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z.; ako aj čl. 2 písm. a/, čl. 3 ods. 1 a 2, čl. 6 a prílohou smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 (o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ďalej len „Smernica Rady 93/13/EHS“). Vecne mal predovšetkým za to, že tu rozhodcovskú doložku pojatú do tzv. formulárovej zmluvy oprávneného bolo treba považovať za ustanovenie

spôsobujúce hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán v neprospech spotrebiteľa a takto aj za neprijateľnú zmluvnú podmienku, ak podstatou príslušného dojednania bolo praktické nanútenie záujmu dodávateľa riešiť všetky spory vzniknuté zo zmluvy účastníkov pred rozhodcovským súdom, a to tým skôr, ak povinný (v pozícii dlžníka z tzv. hmotnoprávneho úverového vzťahu) si takúto doložku osobitne nevyjednal, možnosť eliminovať takéto pre neho nevýhodné ustanovenie zo zmluvy tiež nemal a rozhodcovský súd sa na jednej strane veľmi starostlivo venoval právam a rizikám na strane veriteľa úveru (oprávnenej), celkom bez povšimnutia však ponechal potrebu aplikácie i noriem tzv. spotrebiteľského práva. Neplatná rozhodcovská doložka nemôže založiť právomoc rozhodcovského súdu vo veci konať a rozhodovať. O trovách exekúcie súd rozhodol podľa § 196, § 200 ods. 2 a § 203 ods. 1 Exekučného poriadku a vyhlášky č. 288/1995 Z. z. o odmenách a náhradách súdnych exekútorov a súdnemu exekútorovi priznal náhradu trov exekúcie vo výške 99,11 eur.

Na odvolanie oprávneného vec prejednal Krajský súd v Trnave ako súd odvolací. Po preskúmaní napadnutého uznesenia rozhodol uznesením z 8. apríla 2013, č. k. 11 CoE 66/2012-51 tak, že návrhu oprávneného na prerušenie konania a predloženie prejudiciálnych otázok SD nie je dôvod vyhovieť a napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa treba považovať za správne.

Odvolací súd sa v odôvodnení uznesenia najprv zaoberal otázkou, či za dôvodný možno považovať návrh oprávneného, usilujúci o prenesenie problému akceptovateľnosti rozhodcovskej doložky na pomyselné ihrisko SD (za pomoci mechanizmu vyplývajúceho z čl. 267 ZFEÚ a § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.).

Odvolací súd v tejto súvislosti poukázal na ust. § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p., čl. 267 a čl. 169 ZFEÚ a po rozsiahlej analýze dospel k záveru, že súd prvého stupňa v prejednávanej veci neaplikoval pri posudzovaní (ne)prijateľnosti zmluvnej podmienky predstavovanej rozhodcovskou doložkou priamo Smernicu Rady 93/13/EHS (nech by aj obsah odôvodnenia jeho uznesenia mohol zväzdať k dojmu o opaku), ale Smernicu použil len ako výkladové pravidlo pre primárne použitie tých ustanovení vnútroštátneho práva, ktorých predmetom je úprava ochrany spotrebiteľa.

I keď potom zrejme niet dôvodu nesúhlasiť tiež s názorom o nie celkom správnom preklade znenia Smernice do slovenského jazyka, aj v tejto konkrétnej veci to bol vnútroštátny súd, kto bol povinný vyriešiť si otázku nevyhnutnosti zaujatia výkladu ustanovení Smernice, resp. Charty základných práv Európskej únie (zo strany SD) ako podkladu pre vlastné rozhodovanie vo veci. Takýto výklad by bol potrebný, ak by z odôvodnenia prvostupňového rozhodnutia vyplýval práve taký výklad Smernice Rady 93/13/EHS, či iného predpisu komunitárneho práva, aký naznačovali prejudiciálne otázky majúce sa podľa oprávnenej položiť SD a ak by súd (ako súd nachádzajúci sa v pozícii súdu oprávneného prijať konečné rozhodnutie) konečné rozhodnutie bez možnosti opravného prostriedku proti nemu aj mienil prijať (a to práve pre stotožnenie sa s výkladom prijatým súdom prvého stupňa a opierajúcim sa výlučne o komunitárne právo). Ani jeden z takýchto predpokladov ale v prejednávanej veci naplnený nebol.

Bolo to tak predovšetkým preto, že dvoma z prejudiciálnych otázok sformulovaných oprávneným (v chronologickom poradí zhora tou prvou a tretou) sa podsúval výklad, ktorý súd prvého stupňa a ani tunajší odvolací súd v minulosti nezaujal a tou zvyšnou (v poradí druhou) oprávnený sledoval výlučne na základe výkladu Smernice (bez zreteľa na normy vnútroštátneho slovenského právneho poriadku) získanie puntu legitimacy pre konkrétnu ním v minulosti používanú rozhodcovskú. Nastolením požiadavky na výklad prejudiciálnych otázok sa pritom evidentne zastieral fakt, že v prejednávanej veci nedošlo k oprávneným neprijímanému postupu priamym uplatnením Smernice, ale uplatnením noriem slovenského spotrebiteľského práva v širšom slova zmysle, teda práve tých ustanovení, ktorých prijatie si prakticky vynútil vstup Slovenskej republiky do Európskej únie (v uvedenej súv. por. najmä zákon č. 150/2004 Z. z. novelizujúci Občiansky zákonník s účinnosťou od 1. apríla 2004 a prinavracajúci do základného predpisu občianskeho práva §52 -§ 60 - ako časť zo zákona ešte k 1. januáru 1992 vyradených ustanovení, v tomto prípade však s celkom iným než pôvodným obsahom) a ani odvolací súd nemal prečo uplatnenie takejto (vnútroštátnej) úpravy neakceptovať.

Odvolací súd uviedol, že už vo viacerých svojich skorších rozhodnutiach, týkajúcich sa problému ochrany spotrebiteľa, poukázal (práve s odkazom na vyššie citovaný čl. 169 ods. 4 ZFEÚ) na to, že po vstupe Slovenskej republiky do Európskej únie eurokonformnými nie sú (na poli ochrany spotrebiteľa) len také pravidlá vnútroštátneho právneho poriadku, ktoré zaručujú nižší, než na európskej úrovni zaručovaný štandard ochrany spotrebiteľa (sp. zn. 10CoE/329/2011, uznesenie Krajského súdu v Trnave z 31. mája 2011 č. k. 10NcC/19/2011-15). Výkladom a contrario (opakom) preto treba dospieť k záveru, že vyšší štandard ochrany spotrebiteľa (normami na vnútroštátnej úrovni) naopak zakázaný (a preto ani z pohľadu porušenia záväzkov prijatých Slovenskou republikou napadnuteľný) nie je. Práve toto musel byť potom aj v prejednávanej veci dôvod, pre ktorý bola celkom bez významu argumentácia založená na nesprávnom preklade smernice do slovenského jazyka. Bez ohľadu na správnosť či nesprávnosť prekladu súčasťou tuzemského právneho poriadku už v čase uzavretia úverovej zmluvy oprávneného a povinného bolo ako ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka (obsahujúce definíciu neprijateľnej podmienky vymedzujúcu, že spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa), tak i ods. 3 (dnešný ods. 4) rovnakého paragrafu zakotvujúci taký výpočet zmluvných podmienok považovaných za neprijateľné (a preto i podľa ďalšieho ods. 4, dnes 5 za neplatné), ktorému je vlastné (ako na to správne poukázal už súd prvého stupňa), že je len demonštratívny. Právna úprava v odcitovanej podobe preto predstavovala základ pre riešenie otázok majúcich byť predostretých SD, ktorý bol jednak na úprave v Smernici Rady 93/13/EHS relatívne autonómny a ktorému na druhej strane z pohľadu eurokonformity nešlo nič vytknúť.

Návrh oprávneného na prerušenie konania a predloženie prejudiciálnych otázok SD tak nebol (nemohol byť) opodstatneným a odvolací súd preto takýto návrh zamietol.

Odvolací súd poukázal na to, že každú zmluvu spadajúcu do definičného vymedzenia spotrebiteľskej zmluvy a tiež jednotlivé dojednania, tvoriace súčasť takejto zmluvy, treba vyhodnocovať aj z hľadiska dodržania tých obmedzení v právnych predpisoch, ktorých primárnym účelom je poskytnutie zvýšeného stupňa ochrany spotrebiteľovi (ako slabšiemu účastníkovi príslušného právneho vzťahu). Čo platí na spotrebiteľské zmluvy (spotrebiteľské právo v širšom slova zmysle), musí potom logicky i za použitia právneho argumentu „a maiori ad minus“ (od väčšieho k menšiemu) platiť aj na spotrebiteľské úvery (spotrebiteľské právo v užšom zmysle slova), pričom v prejednávanej veci dokonca nebolo tvrdené nič, čo by naznačovalo, žeby tu nemalo ísť aj o spotrebiteľský úver (ako podmnožinu množiny spotrebiteľských zmlúv).

Odvolací súd v ďalšej časti odôvodnenia poukázal na bod 17 všeobecných podmienok poskytnutia úveru a uviedol, že súhlasí so súdom prvého stupňa v tom, že výpočet neprijateľných zmluvných podmienok zakotvený pôvodne v ustanovení § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka (neskôr ods. 4) je len demonštratívny, teda že takto zákonodarca vymedzil len príklady podmienok predstavujúcich najkriklavejšie porušenie rovnováhy vo vzťahu majúcom sa inak vyznačovať vyváženosťou práv a povinností zmluvných partnerov. Hoci z pomerne obsiahleho výpočtu navyše postupom času i dopĺňaného (ako na to poukázal už súd prvého stupňa) možno nepochybne vybadať úmysel zákonodarcu zaniest' už do textu zákona podľa možnosti všetky mu známe, a teda najtypickejšie prípady dojednania na ujmu spotrebiteľa, teda obrazne neponechať nič na náhodu a čo najviac zúžiť pomyseľný manévrovací priestor nielen osobám profitujúcim z neprijateľných podmienok, ale tiež súdom (tým pri interpretácii a aplikácii tzv. pozitívneho práva), po celú dobu existencie úpravy normami spotrebiteľského práva v širšom slova zmysle na vnútroštátnej úrovni je patrným tiež uvedomovanie si nemožnosti reagovania priamo zákonom na všetky do úvahy prichádzajúce situácie a takto i nutnosť poskytnutia možnosti práve súdom, aby existujúcu právnu úpravu dotvorili výkladom.

Podľa názoru odvolacieho súdu za korektnú a tiež zodpovedajúcu zmyslu právnej úpravy (majúcej sa tu použiť) nemožno považovať interpretáciu príslušného ustanovenia VPPÚ predostieranú odvolaním, ktorej účelom bolo presvedčiť, že už poskytnutie možnosti výberu orgánu majúceho vyriešiť spor vyplývajúci zo zmluvy a takto i spôsobu vyriešenia prípadného sporu obom zmluvným stranám treba považovať za také zmluvné dojednanie, ktoré je z pohľadu rešpektovania domácich i európskych

štandardov ochrany spotrebiteľa k tomuto účastníkovi zmluvného vzťahu dostatočne šetrným a preto nemôže vykazovať znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky.

Nešlo dospieť k inému záveru, než k tomu, že zjavne bez nádeje na úspech musela byť praktická obhajoba exekučného titulu oprávneným založená na tom, že by tu patričnú rovnováhu v právach a povinnostiach, či presnejšie nedostatok značnej nerovnováhy v neprospech spotrebiteľa malo zabezpečovať dojednanie, ktoré právo výberu spôsobu riešenia sporu a aj subjektu majúceho prípadný spor účastníkov hmotnoprávného vzťahu vyriešiť, zveruje žalobcovi (iniciátorovi konania) a to tak, že tento si môže vybrať ako prejednanie (a rozhodnutie) sporu rozhodcom, tak i všeobecným súdom a už výber druhej z takýchto možností spôsobí (naplnením rozvázovacej podmienky) zánik rozhodcovskej doložky.

Odvolací súd uviedol, že už v minulosti v inej tzv. spotrebiteľskej veci vyznačujúcej sa obdobnou argumentáciou (uznesenie Krajského súdu v Trnave z 9. augusta 2011 č. k. 10 CoE/326/2010-36, vec Okresného súdu Piešťany sp. zn. 6Er/3210/2009) poukázal na to, že možnosť iniciovania sporu zo spotrebiteľskej zmluvy aj spotrebiteľom treba považovať skôr za akademickú, predovšetkým však aj v prejednávanej veci treba mať za to, že značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa spôsobuje už to, ak spotrebiteľovi jeho zmluvný partner prakticky nanúti podrobenie sa právomoci rozhodcu v dôsledku výberu (medzi viacerými do úvahy prichádzajúcimi spôsobmi riešenia sporu) vykonaného zmluvným partnerom spotrebiteľa. Rovnako potom nie je dôvod ustupovať ani od už skôr vysloveného názoru, že túto nerovnováhu nie je spôsobilé eliminovať ustanovenie, ktoré prakticky rovnocennú možnosť výberu poskytuje spotrebiteľovi, avšak len pre prípad záujmu jeho samotného viesť spor (teda len v tom prípade, ak sa spotrebiteľ rozhodne sám stať žalobcom a niečo od svojho zmluvného partnera požadovať).

Odvolací súd po rozsiahlej argumentácii tak súhlasil so súdom prvého stupňa, že oprávneným sformulovaná rozhodcovská doložka mala charakter neprijateľnej zmluvnej podmienky (podľa § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka v rozhodnom znení) zo zákona považovanej za neplatnú (ods. 4).

Ak dôsledkom uplatnenia takejto podmienky bolo prejednanie a tiež rozhodnutie sporu účastníkov úverovej zmluvy v rozhodcovskom konaní a vydanie v ňom i rozhodcovského rozsudku tvoriaceho podklad exekúcie (zaťaženého navyše zjavne tými nedostatkami, ktoré takémuto exekučnému titulu vytkol už súd prvého stupňa), šlo aj o prípad nemožnosti akceptovania takéhoto rozhodnutia, a teda i pokračovania exekúcie na jeho základe.

Obstáť nemohla ani námietka oprávneného zo záveru jeho odvolania, že by po prvotnom „odobrení“ podkladov nevyhnutných na udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, a teda po udelení poverenia už nemalo byť možným následné skúmanie, či v tomto smere nedošlo k pochybeniu. Jednak exekučný poriadok sa vyhol zadefinovaniu aj poverenia na vykonanie exekúcie za rozhodnutie (na rozdiel od jeho protikladu, ktorým je uznesenie zamietajúce žiadosť o poverenie), oprávneného však okrem toho musí byť známy aj záver súdu, podľa ktorého exekučný súd nemôže rezignovať na možnosť odopretia vykonania exekúcie na podklade titulu odporujúceho zákonu a prekážkou mu v tom nemôžu byť ani nie celkom totožné zákonné formulácie v Exekučnom poriadku a ZoRK (vzbudzujúce dojem, akoby z dôvodov uvedených v ust. § 40 ods. 1 písm. a/ a b/ a § 45 ods. 1 a 2 ZoRK malo byť možným len zastavenie exekúcie a nie aj zamietnutie žiadosti o poverenie) či nepodanie žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku. Rozhodujúcim v tomto smere bolo, že exekučný súd v obdobných prípadoch (či už v štádiu skúmania podmienok pre udelenie poverenia alebo až následne) neprijíma žiadne rozhodnutie, ktorým by sa pasoval do pozície opravného súdu a formálne zrušil exekučný titul reprezentovaný rozhodcovským rozsudkom, môže mu však (tu spomínanému titulu) za určitých okolností odoprieť vykonateľnosť. Prijatie opačného názoru by pritom malo za následok, že súdy by buď nevenovali žiadnu pozornosť exekučným titulom (ak by tieto nemali oprávnenie skúmať či už vôbec alebo len formálne), alebo by napriek zisteniu konkrétnych a často závažných väd exekučného titulu mali byť nútené najskôr do udelenia poverenia (a tým aj k legitimizovaniu exekučného vymáhania pohľadávky) a až následne by mali byť oprávnenými uvažovať o zastavení exekúcie. Záujem na takomto

výklade však zjavne odporuje logike, keďže zákonnosť titulu, ako aj návrhu či žiadosti sú ich atribúty, ktoré tu sú (alebo naopak nie sú) už v čase rozhodovania o udelení poverenia a plynutie času na tom obvykle nie je spôsobilé nič zmeniť - z ktorého dôvodu napokon zastavovanie exekúcií z tu objasňovaného dôvodu treba považovať za opodstatnené a zároveň za náležitý procesný nástroj len tam, kde práve v dôsledku určitého zlyhania v čase zaobrania sa možnosťou udelenia poverenia k tomuto došlo, hoci sa tak vôbec stať nemalo.

K námietkam súdneho exekútora, podľa ktorých prvostupňový súd pochybil, pokiaľ mu nepriznal s poukazom na aktuálne znenie § 196 Exekučného poriadku daň z pridanej hodnoty aj z hotových výdavkov, odvolací súd uvádza, že je nepochybné, že s účinnosťou od 1. januára 2012 sa o daň z pridanej hodnoty zvyšuje nielen odmena súdneho exekútora, ale aj náhrady v zmysle zákona. Vzhľadom na absenciu prechodných ustanovení však sa podľa názoru odvolacieho súdu o daň z pridanej hodnoty zvyšujú len náhrady za hotové výdavky vynaložené po 1. januári 2012. V prejednávannej veci vzhľadom na to, že napadnuté uznesenie bolo vydané 2. januára 2012 celkom nepochybne boli výdavky súdnym exekútorom vynaložené pred 1. januárom 2012, a teda náhrady sa o DPH nezvyšujú.

Odvolací súd tak v závere uznesenia uviedol, že prvého stupňa rozhodol správne, ak v prejednávannej veci exekúciu ako celok exekúciu zastavil a oprávnenému uložil zaplatiť súdnemu exekútorovi náhradu trov exekúcie a odvolací súd preto napadnuté uznesenie podľa § 251 ods. 4 a § 219 ods. 1 a 2 O. s. p. potvrdil.

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podal oprávnený dovolanie, ktoré odôvodnil tým, že:

- a) súd rozhodol nad rámec zverenej právomoci (ust. § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. v spojení s ust. § 237 písm. a/ O. s. p.),
- b) v tej istej veci sa už právoplatne rozhodlo (ust. § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. v spojení s ust. § 237 písm. d/ O. s. p.),
- c) sa nepodal návrh na začatie konanie, hoci podľa zákona bol potrebný (ust. § 241 ods. 2 O. s. p. v spojení s ust. § 237 písm. e/ O. s. p.),
- d) súd svojím postupom odňal účastníkovi možnosť konať pred súdom (ust. § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. v spojení s ust. § 237 písm. f/ O. s. p.),
- e) konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, najmä súd nedostatočne zistil skutkový stav, pretože nevykonal náležité dokazovanie (ust. § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (ust. § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.).

Na základe právnej argumentácie uvedenej v dovolaní oprávnený navrhuje, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu v celom rozsahu zrušil a keďže rovnakými vadami je postihnuté aj rozhodnutie prvostupňového súdu žiada, aby dovolací súd v celom rozsahu zrušil aj uznesenie prvostupňového súdu a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie a v prípade úspechu bola oprávnenému priznaná náhrada trov dovolacieho konania. Oprávnený tiež navrhol, aby súd prerušil konanie podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. v spojení s § 243c O. s. p. a Súdnemu dvoru EÚ na základe čl. 267 Zmluvy o fungovaní EÚ predložil prejudiciálne otázky v znení, aký je uvedený v dovolaní. Oprávnený tiež navrhol, aby dovolací súd postupoval podľa ust. § 243 O. s. p. a rozhodol o odložení vykonateľnosti napadnutého uznesenia Krajského súdu v Trnave zo 4. augusta 2013 (správne z 8. apríla 2013), sp. zn. 11 CoE 66/2012, a to so zreteľom na uvedenú právnu argumentáciu a najmä skutočnosť, že napadnuté rozhodnutie vykazuje tak závažné právne nedostatky, že jeho výkon v prostredí právneho štátu je vylúčený.

Proti napadnutému uzneseniu odvolacieho súdu podal oprávnený aj odvolanie v časti, ktorou odvolací súd zamietol jeho návrh na prerušenie konania podľa ust. § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. a čl. 267 Zmluvy o fungovaní EÚ. Svoje odvolanie odôvodnil predovšetkým tým, že súd mu svojím postupom odňal možnosť konať pred súdom podľa § 205 ods. 2 písm. a/ a § 221 ods. 1 písm. d/ O. s. p., že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia podľa § 205 ods. 2 písm. f/ O. s. p., keď súd

nesprávne interpretoval a aplikoval ustanovenia § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. a čl. 267 Zmluvy o fungovaní EÚ v spojení s ustanovením § 36 ods. 5 Exekučného poriadku. Zdôraznil tiež, že napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nedostatok odôvodnenia, a že v ňom bol nesprávne poučený o nemožnosti napadnúť odvolaním výrok o zamietnutí návrhu na prerušenie konania. Za týchto okolností je napadnuté rozhodnutie svojvoľné, arbitrárne, porušujúce jeho ústavné právo vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 Ústavy SR, ako aj z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie v označenom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu na ďalšie konanie.

Povinný sa k dovolaniu a odvolaniu oprávneného nevyjadril.

K dovolaniu oprávneného sa vyjadrila súdna exekútorka, ktorá uviedla, že pokiaľ ide o skúmanie dôvodov zastavenia exekúcie, príslušný na rozhodovanie je v plnom rozsahu súd. Exekučný súd je oprávnený skúmať vecnú správnosť exekučného titulu, a to v rámci celého exekučného konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) najskôr skúmal, či sú dané procesné predpoklady, za splnenia ktorých môže konať o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 8. apríla 2013 č. k. 11 CoE 66/2012-51 v časti o zamietnutí návrhu na prerušenie konania (návrh na prerušenie konania postupom podľa ust. § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.).

Oprávnený v procesnom postavení, v ktorom sa nachádza v preskúmvanej veci, bol už účastníkom konania vo viacerých iných, skutkovo a právne obdobných konaniach pred najvyšším súdom, v ktorých - tak, ako aj v tomto prípade - podal odvolanie proti rozhodnutiu krajského súdu; najvyšší súd konanie o jeho odvolaniach v týchto veciach zastavil (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu zo 14. marca sp. zn.: 3 Cdo 28/2013 a sp. zn.: 3 Cdo 24/2013, ako aj z 25. marca 2013 sp. zn.: 3 Co 7/2013) s tým, že a) odvolaním možno napadnúť len rozhodnutie súdu prvého stupňa, b) rozhodnutie krajského súdu, ktorým bol v odvolacom konaní zamietnutý návrh na prerušenie konania, a ktorým bolo potvrdené odvolaním napadnuté rozhodnutie, nie je rozhodnutím krajského súdu ako súdu prvého stupňa (ale je rozhodnutím odvolacieho súdu) a c) najvyšší súd na rozhodnutie o odvolaní smerujúcom proti rozhodnutiu odvolacieho súdu nie je funkčne príslušný (§ 9 ods. 1 a 2 O. s. p. a § 10 ods. 1 a 2 O. s. p.). Najvyšší súd na uvedené rozhodnutia v podrobnostiach poukazuje s tým, že aj v preskúmvanej veci sa stotožňuje s právnymi závermi v nich vyjadrenými.

Vzhľadom na to, že funkčná príslušnosť najvyššieho súdu na prejednanie odvolania oprávneného nie je daná, najvyšší súd konanie o odvolaní zastavil (§ 103 a § 104 ods. 1 O. s. p.).

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 8. apríla 2013 č. k. 11 CoE 66/2012-51 podal včas oprávnený, zastúpený v súlade s § 241 ods. 1 veta druhá O. s. p., skúmal, či je dôvodný jeho návrh na prerušenie dovolacieho konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.

K podobnému návrhu oprávneného na prerušenie dovolacieho konania sa už najvyšší súd vyjadril vo viacerých iných skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých ten istý oprávnený vystupoval v procesnom postavení dovolateľa. Ako príklad uvádza najvyšší súd rozhodnutia zo 14. mája 2013 sp. zn.: 3 ECdo 46/2013, 3 Co 44/2013, z 3. júla 2013 sp. zn.: 3 ECdo 76/2013 a z 3. júla 2013 sp. zn.: 3 Cdo 34/2013, na ktoré v podrobnostiach poukazuje s tým, že s právnymi závermi v nich vyjadrenými sa stotožňuje aj v preskúmvanej veci, pre účely ktorej opakuje, že Súdny dvor má právomoc vydať rozhodnutie o prejudiciálnych otázkach, ktoré sa týkajú: a) výkladu zmlúv; b) platnosti a výkladu aktov inštitúcií, orgánov alebo úradov alebo agentúr Európskej únie. Pokiaľ ale procesný postup súdov vo veci, v ktorej sa navrhuje prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p., má podklad v aplikácii vnútroštátneho práva, nie je žiadny dôvod pre prerušenie konania.

V danom prípade sa síce v dovolaní napadnutých rozhodnutiach spomína aj Smernica, z určujúceho hľadiska išlo, ale zo strany súdov nižších stupňov o aplikáciu a interpretáciu vnútroštátnych právnych predpisov (Občianskeho zákonníka a Exekučného poriadku). Najvyšší súd vzhľadom na to nedôvodný

návrh na prerušenie konania zamietol.

V ďalšom najvyšší súd bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.) skúmal, či oprávneným podané dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.). V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O. s. p., oprávneným napadnuté uznesenie ale nevykazuje znaky žiadneho z nich. Dovolanie oprávneného preto podľa § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. prípustné nie je.

Prípustnosť podaného dovolania by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy, len ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O. s. p. Oprávnený procesné vady konania v zmysle § 237 písm. b/, c/ a g/ O. s. p. netvrdil a existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

K obsahu rovnakým námietkam oprávneného, z ktorých vyvodzuje prípustnosť a opodstatnenosť jeho dovolania podaného v preskúmvanej veci, sa už najvyšší súd vyjadril vo viacerých iných skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých ten istý oprávnený vystupoval v procesnom postavení dovolateľa. Ako príklad uvádza najvyšší súd rozhodnutia z 28. februára 2013 sp. zn.: 2 Cdo 17/2013, z 30. apríla 2013 sp. zn.: 2 ECdo 16/2013, z 24. mája 2013 sp. zn.: 2 ECdo 90/2013, z 26. júna 2013 sp. zn.: 2 Cdo 7/2013, z 26. júla 2013 sp. zn.: 2 ECdo 63/2013, z 3. júla 2013 sp. zn.: 3 Cdo 58/2013, 14. mája 2013 sp. zn.: 3 ECdo 46/2013, 3 Co 44/2013, 3. júla 2013 sp. zn.: 3 ECdo 76/2013, 3. júla 2013 sp. zn.: 3 Cdo 34/2013, 6. augusta 2013 sp. zn.: 3 Cdo 2/2013 a 6. augusta 2013 sp. zn.: 3 Cdo 45/2013 a konštatuje, že právne závery, ku ktorým dospel v týchto rozhodnutiach, sú plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci.

V rozhodnutiach uvedených v predchádzajúcom odseku najvyšší súd konštatoval, že: Prípustnosť dovolania z dôvodu nedostatku právomoci súdu (§ 237 písm. a/ O. s. p.) je daná, iba ak súd rozhodol vo veci, o ktorej nemal rozhodnúť; rozhodovanie súdov v exekučných veciach ale vyplýva priamo zo zákona (viď napríklad § 29, § 38 ods. 3 a § 44 ods. 1 Exekučného poriadku).

Vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, nie je rozhodnutím o veci samej, a preto nezakladá prekážku právoplatne rozhodnutej veci v zmysle v § 237 písm. d/ O. s. p. (viď aj rozhodnutie najvyššieho súdu z 1. februára 2012 sp. zn.: 5 Cdo 205/2011 a tiež Ústavného súdu Slovenskej republiky z 13. júna 2012 sp. zn.: III. ÚS 254/2012).

Ustanovenie § 237 písm. e/ O. s. p. dopadá iba na prípady, kedy súd prejednal a meritórne rozhodol vec, hoci nebola splnená jedna z procesných podmienok konania - nebol podaný (žiadny) návrh na začatie konania vo veci, ktorá nemôže začať bez návrhu; v danom prípade ale bol podaný návrh na vykonanie exekúcie.

Nejde o vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p., ak súd pri skúmaní, či je exekučný titul vykonateľný (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku), vychádza z tvrdení oprávneného v návrhu na vykonanie exekúcie a z exekučného titulu a nevykonáva dokazovanie (ako procesnú činnosť súdu osobitne upravenú v ustanoveniach § 122 až § 124 O. s. p.), lebo je postačujúce, ak sú rozhodujúce skutočnosti dostatočne osvedčené okolnosťami vyplývajúcimi zo spisu.

Nejde o vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p., ak súd oboznamovanie s obsahom listín, ktoré je zamerané na posúdenie, či k návrhu na vykonanie pripojený exekučný titul je formálne aj materiálne vykonateľný, nevykonával na pojednávaní a za prítomnosti oprávneného a povinného; obdobne - teda aj bez nariadenia pojednávania, vykonania dokazovania a osobnej účasti oprávneného - môže exekučný súd dospieť k tomuto záveru aj pri riešení identickej otázky (vykonateľnosti exekučného titulu) v neskorších štádiách exekučného konania.

Ak sa exekúcia navrhuje na podklade rozhodnutia takého rozhodcovského súdu, ktorý nemal právomoc vydať ho, zastavením exekúcie sa neodopiera právo na výkon rozhodnutia a neznemožňuje oprávnenému možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.); pokiaľ v určitej veci nedošlo k uzavretiu (platnej) rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok (R 46/2012).

Tieto právne závery zastáva najvyšší súd aj v preskúmvanej veci. Najvyšší súd sa stotožňuje s názorom, že v danom prípade uzavretá rozhodcovská doložka - z dôvodov vysvetlených už súdmi nižších stupňov - je neprijateľná podmienka spotrebiteľskej zmluvy (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka), čo zakladá jej neplatnosť. Neplatná rozhodcovská doložka nemohla založiť právomoc rozhodcovského súdu vydať označený rozhodcovský rozsudok, ktorý vzhľadom na to nie je vykonateľný exekučný titul.

Osobitne k námietke oprávneného, že § 57 ods. 5 Exekučného poriadku (údajne) v znení účinnom v čase zastavenia exekúcie ukladal súdu, aby pri postupe podľa § 57 ods. 1 písm. g/ a k/ nariadil pojednávanie, najvyšší súd uvádza, že súd prvého stupňa exekúciu zastavil uznesením z 2. januára 2012, teda v čase, keď nebol povinný nariadiť pojednávanie (túto povinnosť by mal až s účinnosťou od 9. augusta 2012 do 31. decembra 2012, pričom od 1. januára 2013 podľa § 58 ods. 2 Exekučného poriadku má súd možnosť, nie povinnosť, nariadiť v takomto prípade pojednávanie, ak je to nevyhnutné pre objasnenie veci). Odvolací súd v danom prípade nenariadil odvolacie pojednávanie, lebo mu to umožňovalo ustanovenie § 214 ods. 2 O. s. p. V danej veci nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie v zmysle § 214 ods. 1 písm. a/ O. s. p. a rovnako nebol splnený ani jeden z dvoch ostatných predpokladov (§ 214 ods. 1 písm. b/ a c/ O. s. p.), za splnenia ktorých predseda senátu odvolacieho súdu musí vždy nariadiť pojednávanie. Z uvedeného vyplýva, že nariadenie pojednávania bolo na úvahe odvolacieho súdu. Rovnako najvyšší súd nevzhliadol dôvody, pre ktoré by bolo potrebné nariadiť pojednávanie, či už pred súdom prvého stupňa alebo pred odvolacím súdom. V tejto súvislosti najvyšší súd považuje za potrebné uviesť, že v štádiu, pri ktorom súd skúma, či žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrh na vykonanie exekúcie alebo exekučný titul nie sú v rozpore so zákonom (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku), sa vychádza z tvrdení oprávneného v návrhu na vykonanie exekúcie a z exekučného titulu. V tomto štádiu súd nevykonáva dokazovanie (ako procesnú činnosť súdu osobitne upravenú v ustanoveniach § 122 až § 124 O. s. p.) - postačujúce je totiž, ak sú rozhodujúce skutočnosti dostatočne osvedčené okolnosťami, vyplývajúcimi zo spisu, vrátane do neho založených listín. Vzhľadom na to sa oboznamovanie s obsahom listín, ktoré je zamerané na posúdenie splnenia podmienok konania a predpokladov pre vyhovieť žiadosti súdneho exekútora o poverenie na vykonanie exekúcie, nemusí vykonávať na pojednávaní a za prítomnosti oprávneného a povinného.

Je potrebné ešte k argumentácii oprávneného uviesť, že už súd prvého stupňa konštatoval neprijateľnosť rozhodcovskej doložky a povinný v ďalšom konaní pri vedomí tohto záveru súdu o neprijateľnosti podmienky (z rozhodnutia súdu prvého stupňa) nevyjadril vôľu, že si nepraje, aby bolo vylúčené jej uplatnenie, čím by vlastne vyslovil súhlas s dotknutou zmluvnou podmienkou. Odvolací súd pri zistení totožného záveru o neprijateľnosti zmluvnej podmienky ako súd prvého stupňa mohol ex offo vyvodzovať dôsledky tohto zistenia. Oprávnený i povinný mali v konaní tak pred súdom prvého i druhého stupňa možnosť oboznámiť sa s obsahom spisu, avšak najneskôr z rozhodnutia súdu prvého stupňa už mali vedomosť o tom, že v konaní sa posudzuje otázka formálnej i materiálnej vykonateľnosti exekučného titulu (čo je napokon exekučný súd povinný), a že v rámci tohto posudzovania sa skúma prijateľnosť rozhodcovskej doložky, od ktorej odvodzoval rozhodcovský súd svoju právomoc na rozhodnutie veci rozhodcovským rozsudkom, ktorý bol predložený v tomto konaní ako exekučný titul. Oprávnený zaujal stanovisko k právnemu záveru súdu prvého stupňa o neprijateľnosti rozhodcovskej doložky v podanom odvolaní. Legitímne teda mohol očakávať v odvolacom konaní otváranie otázky prijateľnosti rozhodcovskej doložky, ale napokon aj v prvostupňovom konaní, pretože exekučný súd je povinný skúmať vykonateľnosť exekučného titulu (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku) a taktiež je aj bez návrhu povinný zastaviť exekúciu prebiehajúcu na základe tuzemského rozhodcovského rozsudku, ak

zistí v rozhodcovskom konaní také vady, výsledkom ktorých je, že rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom (§ 45 ods. 2 ZoRK).

V odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvého stupňa zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody rozhodnutia. Rovnako odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil. Ich rozhodnutia nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože súdy sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlili od znenia príslušných ustanovení a nepopreli ich účel a význam. Námetka oprávneného týkajúca sa nedostatočného odôvodnenia písomného vyhotovenia rozhodnutí súdov oboch stupňov rovnako nie je dôvodná.

K námietke oprávneného, že slovenský preklad Smernice Rady 93/13/EHS nie je správny, najvyšší súd uvádza, že až do nadobudnutia účinnosti nariadenia Rady č. 216/2013 zo 7. marca 2013 o elektronickom uverejňovaní Úradného vestníka Európskej únie je právne záväznou jeho písomná podoba, ktorej vyhotovenia v slovenskom jazyku zabezpečuje Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (§ 3 zákona č. 416/2004 Z. z. o úradnom vestníku Európskej únie).

Oprávneným namietaná neúplnosť alebo nesprávnosť skutkových zistení súdov, nepreskúmateľnosť ich rozhodnutí (R 111/1998 a tiež III. ÚS 551/2012) a nesprávnosť právneho posúdenia, na ktorých tieto rozhodnutia spočívajú (R 54/2012), nie sú vady konania v zmysle § 237 O. s. p. a prípustnosť dovolania nezakladajú.

Vzhľadom na to, že v dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia procesných vád konania tvrdených oprávneným, nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 O. s. p. a prípustnosť podaného dovolania nevyplýva z § 239 O. s. p., najvyšší súd odmietol procesne neprípustné dovolanie oprávneného podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p.

V dovolacom konaní úspešnému povinnému vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti oprávnenému, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p.). Najvyšší súd však nepriznal povinnému náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania, pretože povinný návrh na jej priznanie nepodal (§ 151 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.